

Uprava ruralnog razvoja, EU i međunarodne suradnje
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

LEADER PRISTUP U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ivan Ciprijan, dipl. ing.

&

JAVNI POZIV ZA POTPORU ORGANIZATORIMA MANIFESTACIJA U 2012. GODINI

Niko Čubela, dipl.ing.

Zagreb, 28.03.2012.

Uprava ruralnog razvoja, EU i međunarodne suradnje
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale

Uredba Vijeća (EC) 1698/2005

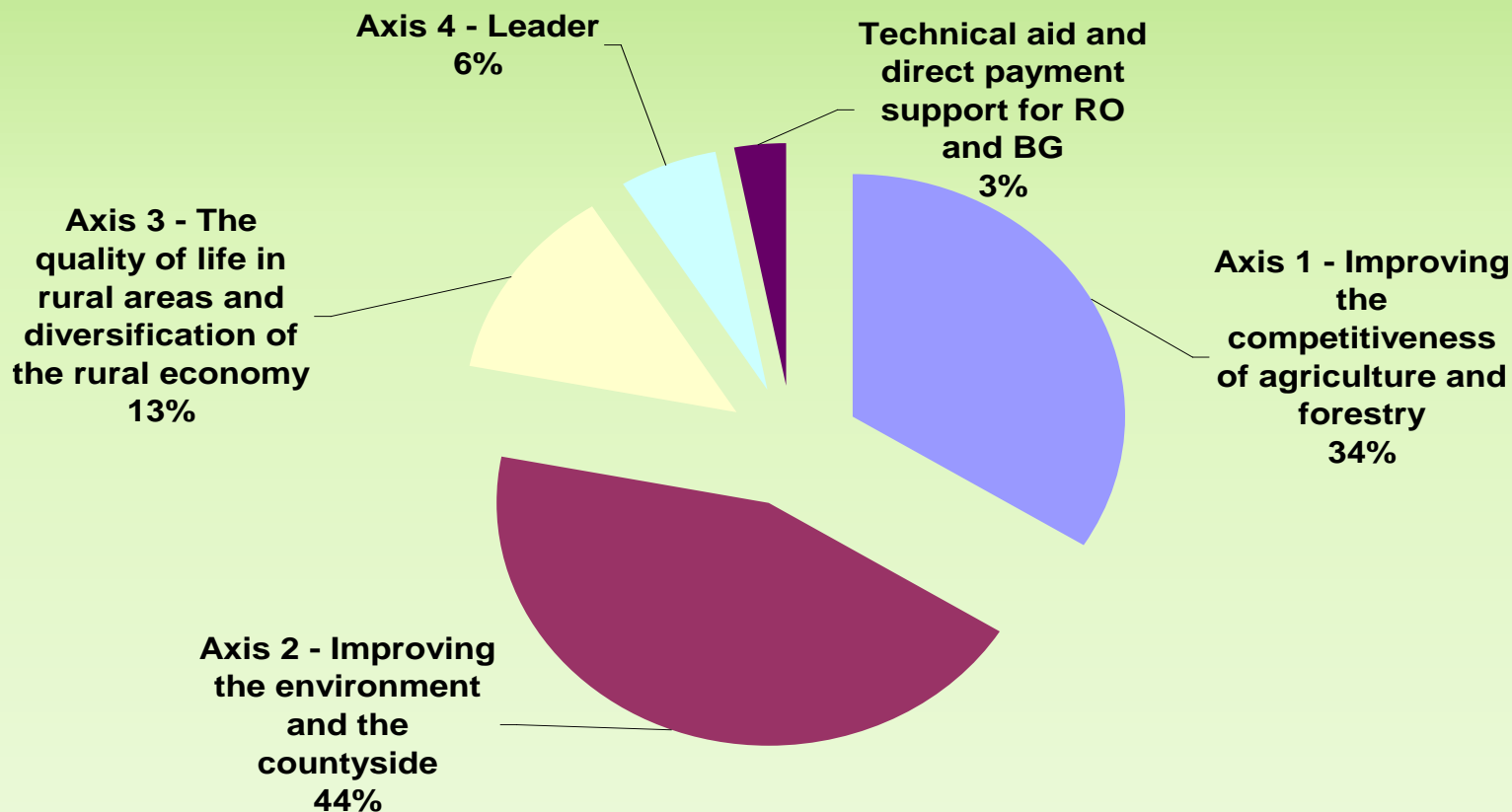
EAFRD 2007 - 2013

EAFRD – raspodjela sredstava po Axis-ima

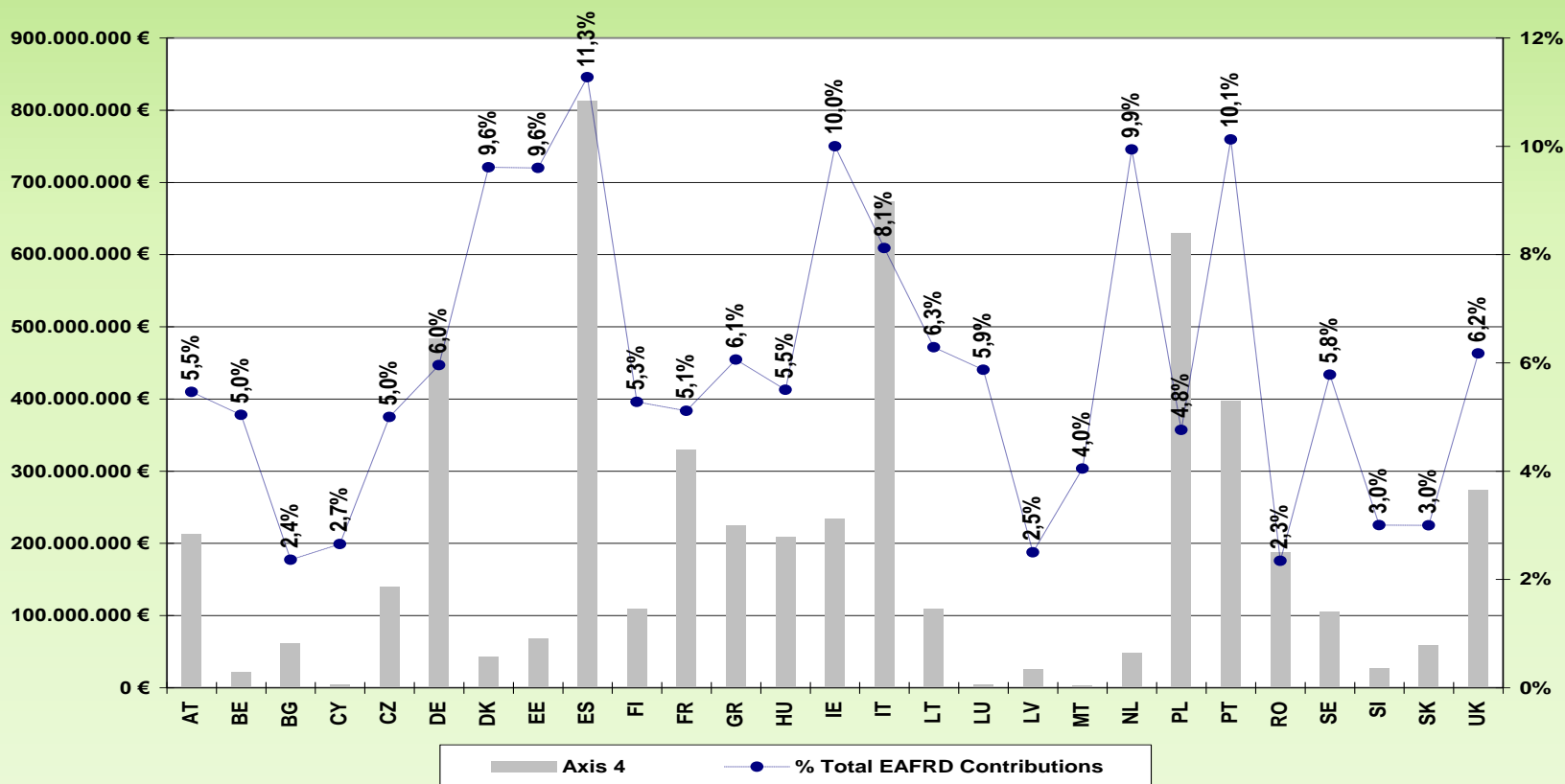
EAFRD 2007-2013 ≈90,8 milijardi EUR

LEADER 2007 -2013 ≈ 5,5 milijardi EUR

Udio EAFRD sredstava za LEADER mjeru (Axis 4) po državama EU (2007-2013)

Povijest LEADER-a

	Period	Fond	Budget (EUR)	Broj LAG-ova
Leader I	1991– 1993	EAGGF, ESF, ERDF	450 million	217
Leader II	1994- 1999	EAGGF, ESF, ERDF	1.7 billion	821
Leader +	2000- 2006	EAGGF	2.1 billion	893 u EU-15 (+ 250 Leader+tip mjere 2004-2006 u 6 MS)
„Leader axis“	2007- 2013	EAFRD	5.5 billion → 6% of the EAFRD funding	2329 (proces odabira još nije završen u Rumunjskoj i Bugarskoj)

IPARD PROGRAM

Prioritet 1:

- Mjera 101 - Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i prilagodbe standardima Zajednice
- Mjera 103 - Ulaganja u preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i njihovo unapređenje prema standardima Zajednice

Prioritet 2:

- Mjera 201 – Aktivnosti u svrhu poboljšanja okoliša i krajolika
- **Mjera 202 - Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja**

Prioritet 3:

- Mjera 301 - Poboljšanje i razvitak ruralne infrastrukture
  - Mjera 302 - Diverzifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti
-
- Tehnička pomoć (Mjera 501)

- *4. IZMJENE IPARD PROGRAMA PRIHVAĆENE 25.. SIJEČNJA 2012.*
- *PRAVILNIK O PROVEDBI MJERE 202 JE U FAZI PRIPREME ZA OBJAVU*

LAG u Republici Hrvatskoj:

- **Pravni oblik LAG-a je Udruga registrirana sukladno Zakonu o udrugama (NN 88/01, 11/02)**
- **LAG obuhvaća jasno definirano i zemljopisno kontinuirano područje te stanovnike jednog ili više naselja, unutar dvije ili više jedinica lokalne samouprave (općina, grad)**
- **Zemljopisni kontinuitet područja se ostvaruje tako da jedinice lokalne samouprave tj. naselja moraju imati međusobno direktni kontakt bilo kopnom, morem ili vodom**
- **LAG predstavlja ruralno područje s više od 5.000, a manje od 150.000 stanovnika**
- **Naselje u sklopu LAG-a ne smije imati više od 25.000 stanovnika**
- **Jedno naselje može pripadati isključivo jednom LAG-u (17 naselja u RH)**
- **Sjedište LAG-a se nalazi unutar područja koje obuhvaća LAG**
- **U upravljačkoj strukturi LAG-a sudjeluju predstavnici**
  - **- gospodarskog i civilnog sektora s najmanje 50%,**
  - **- izvršnog ili upravnog tijela jedinica lokalne samouprave s najmanje 20%,**
  - **- žene s najmanje 30%,**
  - **- najmanje 1osobe do 29 g., 1 osoba od 29 do 50 g. i 1osoba preko 50 g.**
- **Članovi LAG-a mogu biti fizičke i pravne osobe**
- **Članovi upravljačke strukture LAG-a moraju imati prebivalište i/ili biti registrirani i/ili imati registriranu podružnicu unutar područja koje obuhvaća LAG**
- **Upravitelj/voditelj LAG-a ne mora biti član LAG-a i ne mora imati prebivalište unutar područja koje obuhvaća LAG; mora imati završenu višu ili visoku školu**
- **LAG mora imati izrađenu LRS koja mora biti u suglasju s IPARD programom i postojećim razvojnim dokumentima i čija realizacija se planira za vrijeme trajanja IPARD programa (2007-2013)**

Obvezni elementi lokalne razvojne strategije (LRS):

- **grafički prikaz područja LAG-a**
- **SWOT analiza područja LAG**
- **opis značajki partnerstva i uključenost dionika u proces izrade LRS**
- **razrađene kriterije za odabir projekata LAG-a (opis procedure za donošenje pisma preporuke)**
- **mjerljivi ciljevi i provedbene aktivnosti**
- **usklađenost s nadređenim strateškim dokumentima**
- **financijski plan za provedbu aktivnosti u razdoblju do kraja 2013. godine**

Preporuke za izradu lokalne razvojne strategije (LRS):

- **1. Značajke područja obuhvaćenog LAG-om**
- 1.1. Opće zemljopisne značajke područja (površina i granice područja, reljefne i klimatske karakteristike, kulturna, povijesna, prirodna baština i Natura 2000, stanje društvene i komunalne infrastrukture)
- 1.2. Gospodarski značajke područja (glavne gospodarske djelatnosti, stanje gospodarstva, tržište radne snage)
- 1.3. Demografske i socijalne značajke područja (broj i gustoća stanovnika, demografska kretanja, obrazovna struktura stanovništva, školstvo i kultura)
- **2. SWOT analiza razvojnih mogućnosti područja (postojeće snage i slabosti te prilike i prijetnje za razvoj)**
- **3. Razvojna vizija**
- 3.1. Razvojni ciljevi po osima ruralnog razvoja (dugoročni ciljevi poželjni)
- 3.2. Opis mjera za doseganje ciljeva uključujući definiranje korisnika i kriterija prihvatljivosti
- 3.3. Očekivani rezultati po mjerama
- **Strategija izrade i provedbe**
- 4.1. Značajke partnerstva
- 4.2. Primjena načela "odozdo prema gore" i sudjelovanje različitih interesnih skupina, uključujući socio-ekonomske ugrožene skupine, žene i mlade u izradi strategije
- 4.3. Plan provedbe i slijed aktivnosti u ostvarenju ciljeva
- 4.4. Sposobnost upravljanja javnim sredstvima
- 4.5. Utjecaj provedbe strategije na okoliš
- 4.6. Izvori financiranja i održivost strategije bez sredstava javne pomoći
- 4.7. Procjena broja projekata i potrebnih sredstava ** za razdoblje 2012. – 2013.
- 4.8. Praćenje provedbe strategije i mjerenje učinaka provedbe strategije, kriteriji i indikatori za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti
- 4.9. Procedura donošenja odluka uključujući proceduru odabira projekata kojima će LAG izdati pismo preporuke i sprječavanje sukoba interesa
- **5. Usklađenost s nadređenim strateškim dokumentima (kratak opis odnosa strategije s Nacionalnim strateškim referentnim okvirom 2012 – 2013, Strategijom ruralnog razvoja 2008 – 2013, IPARD programom 2007 – 2013 i županijskim razvojnim strategijama)**

Odgovornosti i zadaci MP / Upravna direkcija:

- zakonodavni okvir (LEADER Pravilnik) koji definira kriterije za stvaranje, odabir (što uključuje odabir i rangiranje), te financiranje LAG-a (proračun i dozvoljeni troškovi)
- promicanje i informiranje svih potencijalnih ekonomskih i društvenih aktera i dionika u ruralnim područjima o LEADER pristupa u Hrvatskoj
- podizanje svijesti o aktivnostima vezanim za provedbu LEADER pristupa
- potpora potencijalnim LAG-ova u izradi njihove lokalne razvojne strategije
- uspostava Ocjenjivačkog odbora koji će obavljati ocjenu lokalne razvojne strategije (uključujući i kvalitetu partnerstva)
- utvrđivanje kvote LAG-ova za odabir prije raspisivanja javnog natječaja za odabir LAG-ova

Odgovornosti i zadaci IPARD Agencije:

- **raspisivanje javnog natječaja za odabir LAG-ova**
- **administrativna obrada prijava pristiglih na javni natječaj za odabir LAG-ova**
- **odabir LAG-ova nakon završenog ocjenjivanja od strane Ocjenjivačkog odbora**
- **potpisivanje Ugovora sa odabranim LAG-ovima vezano za financijsku potporu (određivanje prava i odgovornosti LAG-a)**
- **uspostavlja Listu LAG-ova koji su odabrani na natječaju i koji su potpisali Ugovor**
- **kontrola LAG-ova vezano za prihvaćene obveze iz Ugovora (administrativna kontrola i kontrola na terenu)**
- **isplata ugovorenim LAG-ovima kontroliranih i odobrenih prihvatljivih izdataka**

Odgovornosti i zadaci LAG-ova

- **uspostava i registracija LAG-a pri nadležnom Uredu državne uprave**
- **izrada lokalne razvojne strategije**
- **prijava LAG-a na natječaj za odabir i sufinanciranje LAG-ova**
- **promocija i informiranje lokalnog stanovništva o postojećim mogućnostima unutar IPARD programa**
- **organizacija treninga i radionica za lokalno stanovništvo u svrhu definiranja projekta potrebnih za realizaciju lokalne razvojne strategije**
- **upravljanje radom LAG-a (projekt menadžment, programiranje aktivnosti, računovodstvo, izvještavanje ...)**
- **traženje financijske potpore za svoj rad od strane IPARD Agencije (podnošenje Zahtjeva za isplatu)**
- **izdavanje pisma preporuke za projekte na natječaje iz Mjera IPARD programa**

Koraci u osnivanju LAG-a

- **INFORMACIJA** (web, tisak, radionice, konferencije...)
- **INICIJATIVA** (javni, civilni, privatni)
- **SPORAZUM O PARTNERSTVU** (inicijatori)
- **REGISTRACIJA PARTNERSTVA – LAG-a** (statut - Ured državne uprave – osnivači)
- **LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA** (dionici)
- **PRORAČUN** (JLS, članarina, donacije, projekti ...)
- **TIJELA LAGA** (UO, predsjednik, voditelj/upravitelj, administracija ...)

Provedba Mjere 202

- **LAG-ovi će biti izabrani na temelju otvorenog javnog natječaja za sva ruralna područja. Javni natječaj će objaviti IPARD Agencija**
- **IPARD Agencija će obavljati administrativnu obradu prijave (provjera pravovremenosti, potpunosti prijave i kriterija prihvatljivosti)**
- **Nakon administrativne obrade prijave Ocjenjivački odbor za ocjenu LRS obavlja ocjenu LRS (ocjena kvalitete partnerstva i kvalitete lokalne razvojne strategije) temeljem sustava bodovanja**
- **Ocjenjivački odbor imenuje ministar poljoprivrede.**
- **Nakon završene administrativne obrade prijave i ocjene LRS, IPARD Agencija donosi Odluku o odabiru LAG-a/Odluku o odbijanju**
- **Nakon donošenja Odluke o odabiru LAG-a, LAG dostavlja IPARD Agenciji na odobrenje Godišnji plan aktivnosti**
- **LAG kojemu je odobren Godišnji plan aktivnosti sklapa s IPARD Agencijom Ugovor o dodjeli sredstava**
- **Nakon isteka tromjesečja od datuma sklapanja Ugovora s IPARD Agencijom, LAG podnosi Zahtjev za isplatu za izdatke koji su plaćeni u cijelosti u proteklom tromjesečju.**
- **Kontrolu na terenu provodi IPARD Agencija**

Prihvatljive aktivnosti u sklopu mjere LEADER koje će se sufinancirati odabranim LAG-ovima

- Sufinancirati će se aktivnosti u sklopu Podmjere (najviše do 200.000 kn) 1 i Podmjere 2 (najviše do 250.000 kn):
  - izrada studija za područje LAG-a
  - usavršavanje i obrazovanje zaposlenika, volontera te članova LAG-a
  - animacija, izrada promidžbenih materijala i organizacija promidžbenih događaja za članove i stanovnike LAG-a
  - sudjelovanje zaposlenika, volontera te članova LAG-a na seminarima, radionicama, sastancima i studijskim putovanjima
  - poslovanje LAG-a

- *Neće se sufinancirati slijedeći izdaci:*
  - *porezi i obvezni doprinosi na plaće zaposlenika LAG-a*
  - *porez na dodanu vrijednost kojeg LAG plaća pri nabavi roba i usluga*
  - *rabljeni strojevi i oprema*
  - *pojedinu nabavu robe ili usluga čija protuvrijednost prelazi 10.000 EUR*

- **Isplata potpore LAG-ovima koji su potpisali Ugovor s IPARD Agencijom će se obavljati tromjesečno (za prethodno tromjesečje).**

INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN ZA MJERU 202

€

	2010	2011	2012	2007-2012	
Javna sredstva	1.137.500	1.291.875	1.329.315	3.758.690	100%
EU udio	910.000	1.033.500	1.063.452	3.006.952	80%
HR udio	227.500	258.375	265.863	751.738	20%
Privatna sredstva	0	0	0	0	0%
UKUPNO	1.137.500	1.291.875	1.329.315	3.758.690	100%

Podmjera 1:

“Stjecanje vještina, animacija stanovništva LAG područja”

Prihvatljive aktivnosti:

- Izrada studija za područje LAG-a (izrada studija – socioekonomske, regionalne, marketinške i dr.)
- Usavršavanje i obrazovanje zaposlenika i članova LAG-a (LEADER pristup, izrada poslovnog plana, priprema projektne dokumentacije, računovodstvo i dr., osim tečajeva stranog jezika)
- Animacija, izrada promidžbenih materijala i organizacija promidžbenih događaja za članove i stanovnike LAG-a (seminari, radionice, sastanci i dr.)
- Sudjelovanje zaposlenika, volontera i članova LAG-a na seminarima, radionicama, sastancima i studijskim putovanjima (najviše do 100.000 kn)

Prihvatljivi izdaci i visina potpore:

- usluge stručnjaka (ukupno)
- prijevod izrađenog dokumenta i simultano prevođenje
- najam prostora i opreme za trening i obrazovanje
- najam opreme za simultano prevođenje i tehničko osoblje
- usluga opskrbe pripremljenom hranom i pićem sudionika
- izrada, umnažanje i podjela promotivnih materijala
- usluge oglašavanja putem TV, radio, novine i web
- korištenje službenog i privatnog vozila u službene svrhe
- javni prijevoz – autobus, vlak, brod
- zrakoplov – ekonomska klasa

- lokalni javni prijevoz na mjestu događaja
  - dnevnice
  - naknade i kotizacije
  - smještaj
  - preplate za časopise i magazine
  - prijevod dokumenata (brošure i sl.)
-
- *Intezitet potpore, izražen kao udio javne potpore u dozvoljenim troškovima je do 100%, od kojih je EU udio 80%.*

Krajnji korisnici:

- Ugovoreni LAG-ovi od strane IPARD Agencije

Podmjera 2: **“Provedba lokalnih strategija razvoja”**

Prihvatljive aktivnosti:

- Poslovanje LAG-a (plaće, najam ureda i režijski troškovi, uredski materijal, nabava opreme, usluge)

Prihvatljivi izdaci i visina potpore:

- plaće zaposlenika LAG-a (menadžer i/ili drugo osoblje) – najviše do 75.000 po zaposleniku, a najviše 150.000 ukupno
- najam ureda (sjedište LAG-a) – najviše do 37.500 kn
- telefon i Internet – najviše do 12.500 kn
- režijski troškovi ureda (struja, voda ...)
- potrošni uredski materijal (papir, spajalice ...)
- uredska oprema (uključujući montažu) – najviše do 25.000 kn
- računalna oprema (uključujući montažu) – najviše do 25.000 kn
- usluge računalnog stručnjaka
- usluge knjigovodstvenog stručnjaka
- usluge pravnog stručnjaka

- *Intezitet potpore, izražen kao udio javne potpore u dozvoljenim troškovima je do 100%, od kojih je EU udio 80%.*

Krajnji korisnici:

- Ugovoreni LAG-ovi od strane IPARD Agencije.

LAG i lokalni projekti

- **Potencijalni korisnik sa područja LAG-a podnosi prijavu IPARD Agenciji sukladno uvjetima za svaku od pojedinih mjera (Mjere 101, 103, 301, 302) propisanim u natječaju i Pravilnicima.**
- *Kao dio prijave korisnik prilaže i pismo preporuke od strane LAG-a (ukoliko je LAG odabran na tome području).*
- *LAG je obvezan pismom preporuke poduprijeti najmanje 1 prijavu na bilo koji od natječaja za IPARD program*

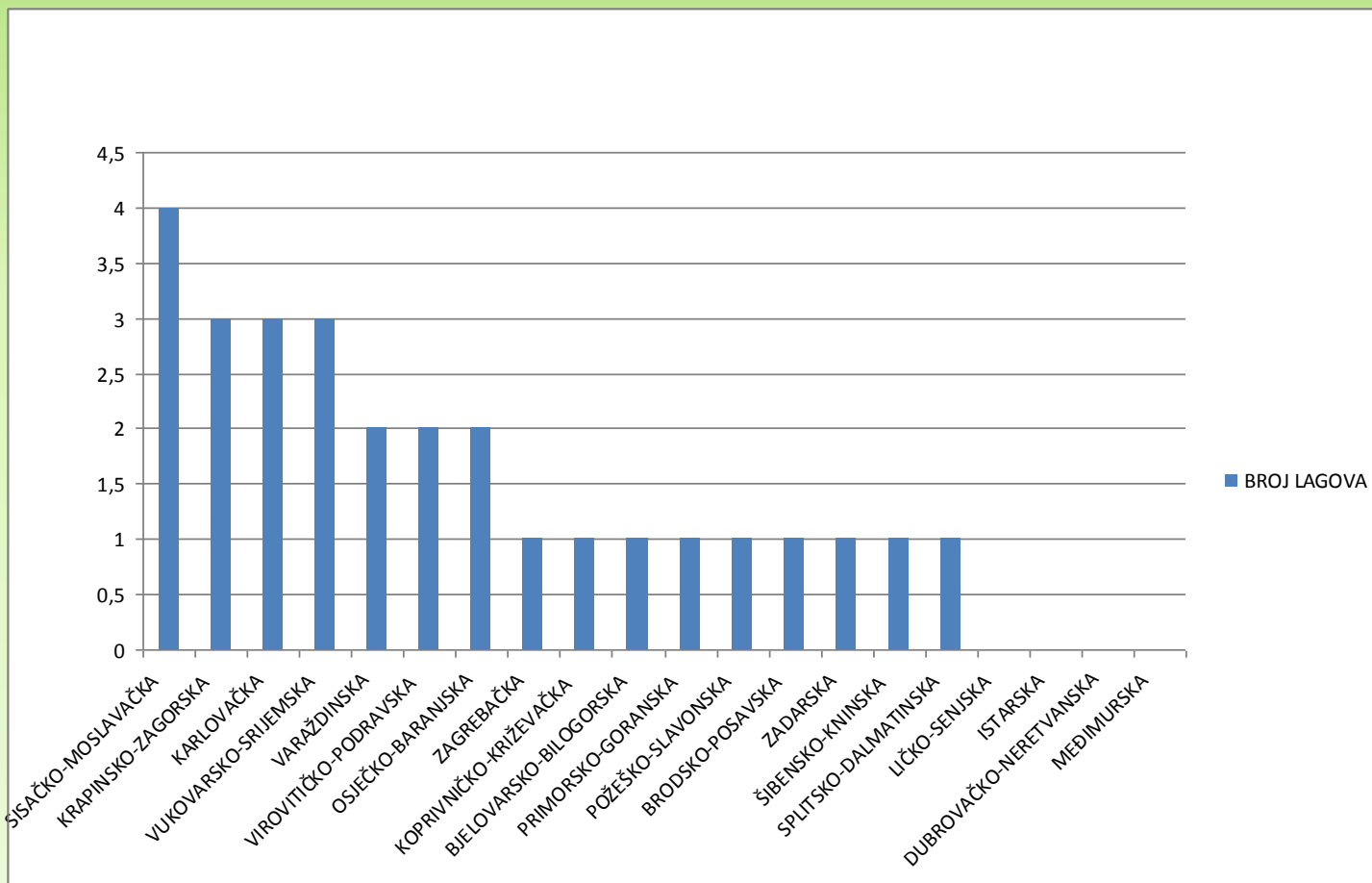

Lokalna partnerstva na LEADER principu – trenutna situacija (veljača 2012)

- **Ukupni broj LAG-ova – 27**
- **Ukupni broj lokalnih partnerstava (inicijativa) – 12**
- **Ukupan broj stanovnika u 27 LAG-ova ~ 827.229 (31.816 po LAG-u)**
- **Broj stanovnika u RH (2001.) = 4 491 543 (18,56 % se nalaze u LAG-ovima)**
- **Ukupna površina 27 LAG-ova ~ 20.654 km²**
- **Površina RH = 56 542 km² (36,53% pokrivaju LAG-ovi)**

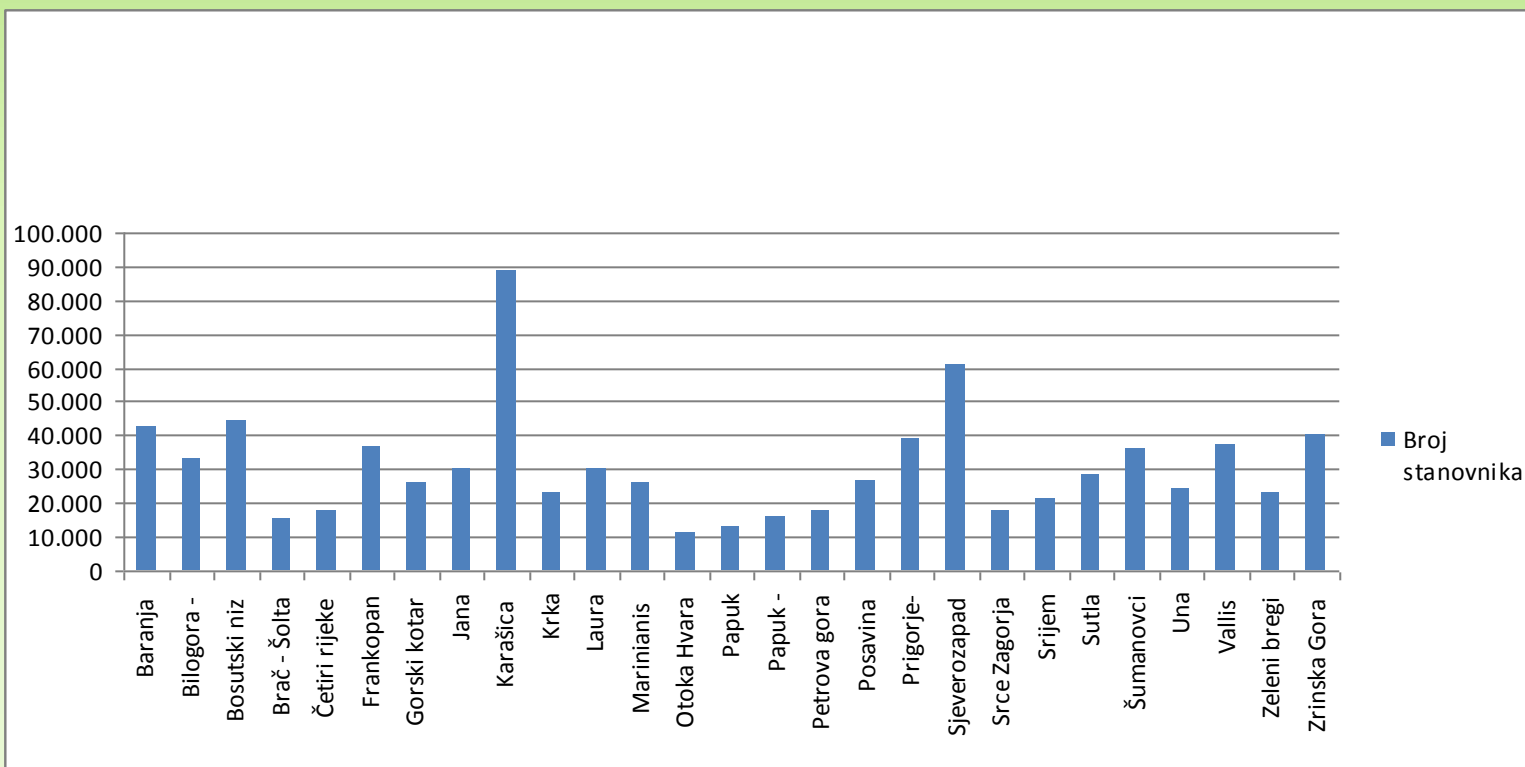

LAG-ovi po županijama

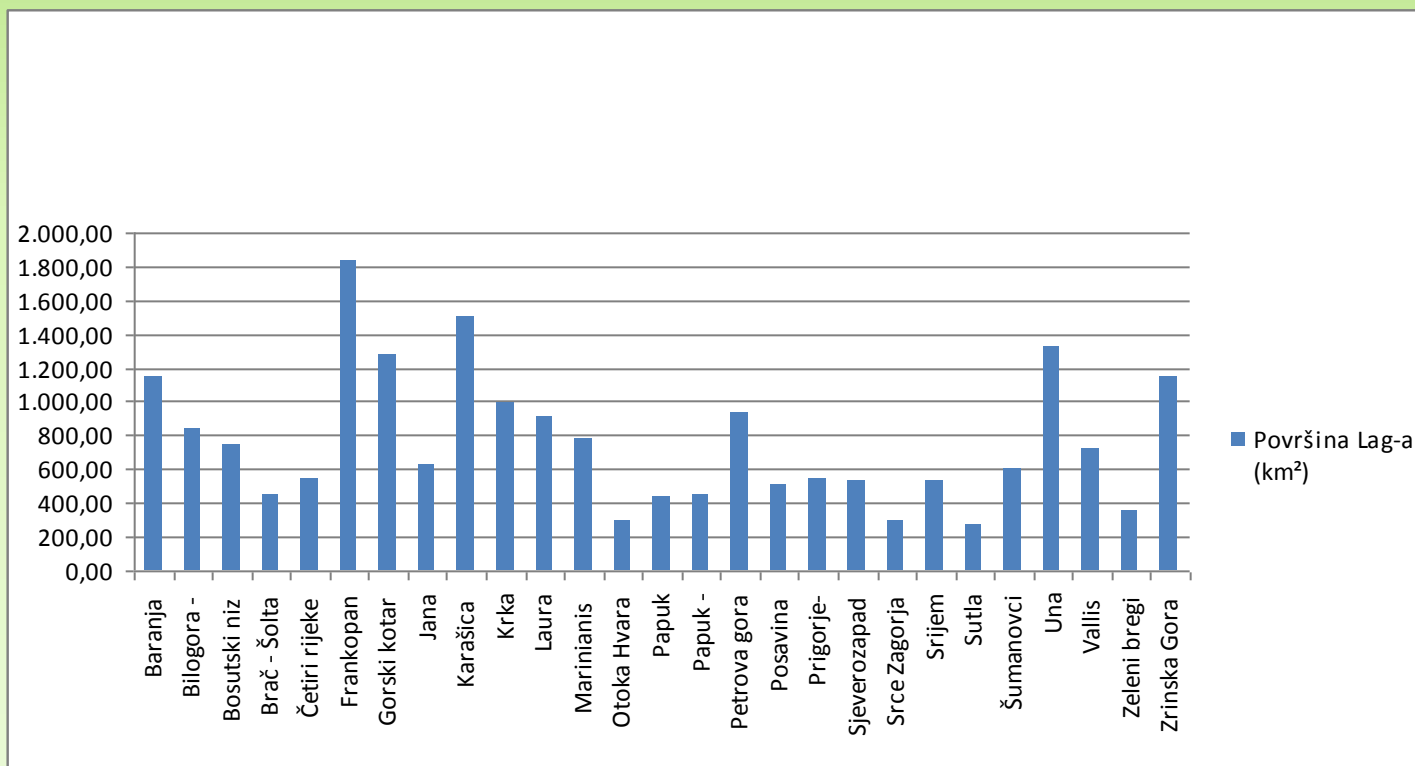

Broj stanovnika po LAG-u

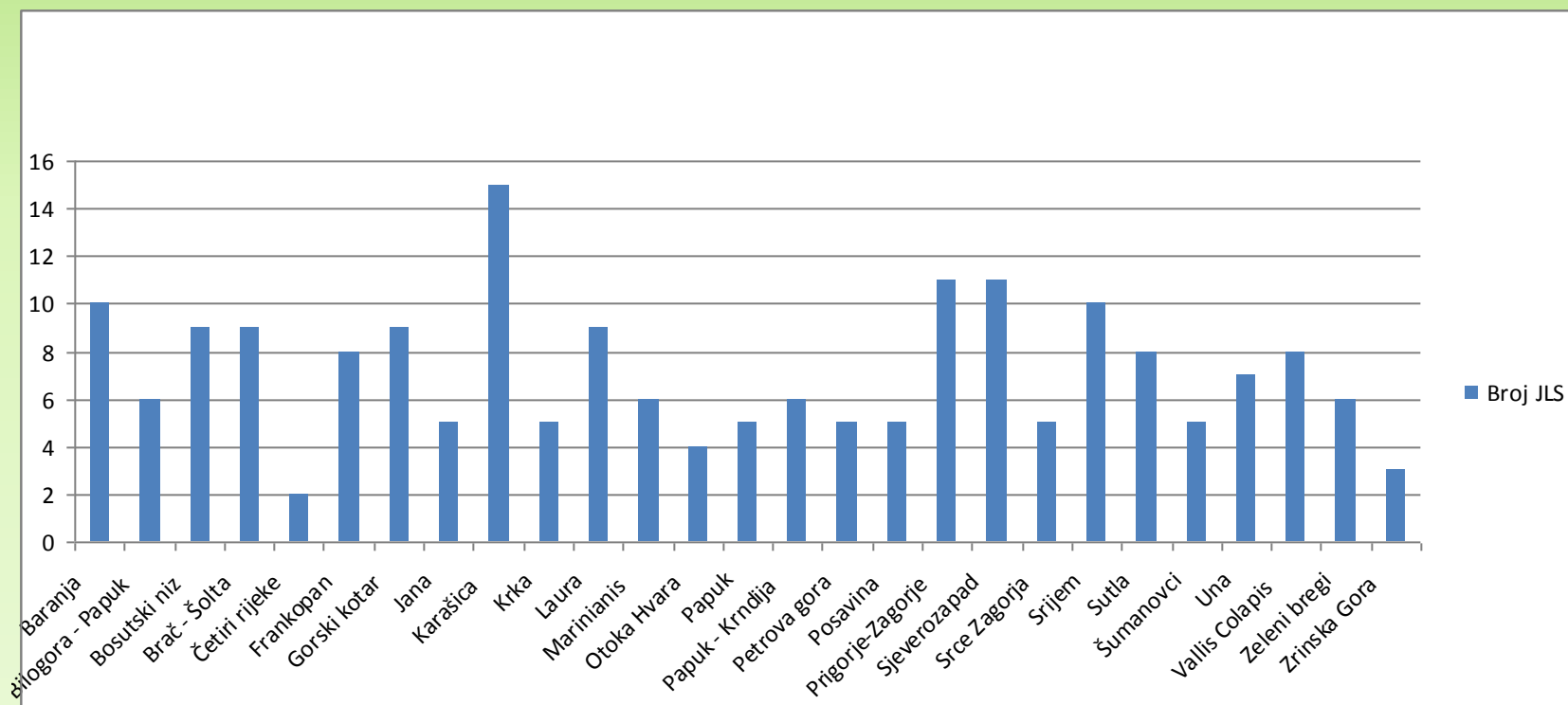
Površina po LAG-u

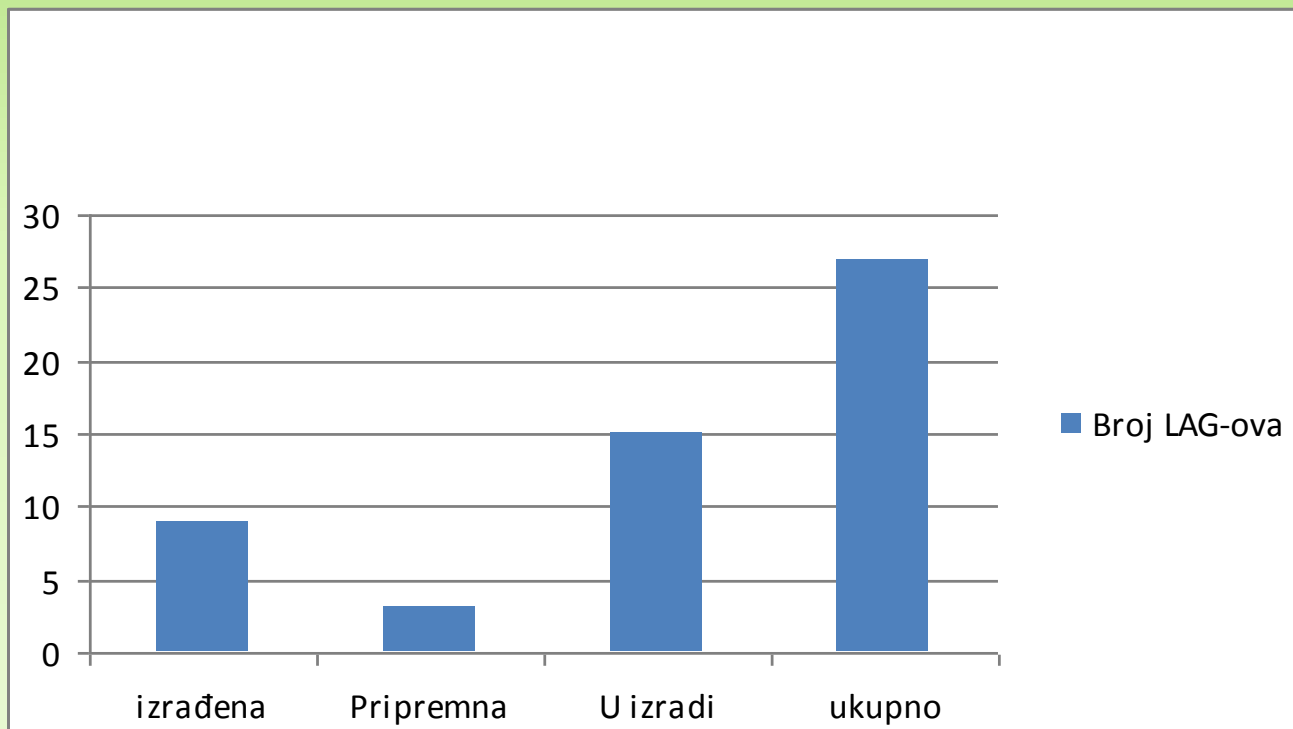

Jedinice lokalne samouprave u LAG-ovima

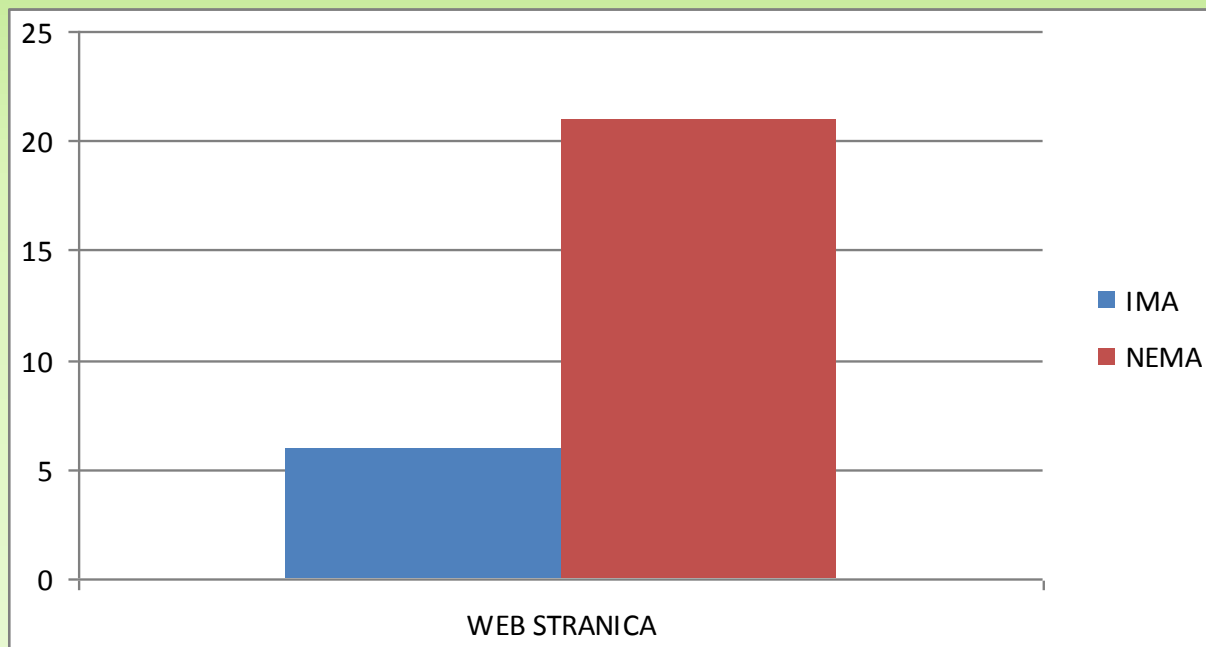

Lokalna razvojna strategija LAG-ova

Web stranica LAG-ova

LEADER pristup 2014. – 2020. - NOVOSTI

- **LRS – projekti iz EAFRD, ERDF, ESF, EMFF**
- **Odabir LAG-ova i LRS-ova do 31.12.2015.**
- **U odabir projekata na nivou LAG-a mora biti sudjelovanje minimalno 50% predstavnika gospodarskog i civilnog sektora**
- **EAFRD sufinanciranje:**
  - **pripremna pomoć (potencijalni LAG-ovi i pilot projekti + izgradnja kapaciteta, treninzi i umrežavanje vezano za izradu i provedbu LRS**
  - **provedba projekata**
  - **priprema i provedba projekata suradnje**
  - **tekući troškovi LAG-a i animacija područja – do 25% javnih sredstava LRS**
- **Plaćanje unaprijed troškova poslovanja LAG-a – do 50%**
- **Intenzitet potpore - do 80% (otežani uvjeti do 90%)**

Koraci koji slijede u 2012. godini

- Nacionalna akreditacija
- Prijenos ovlasti od strane EK
- Objava Natječaja za odabir LAG-ova
- Odabir i sufinanciranje LAG-ova

HVALA NA POZORNOSTI!

Ivan Ciprijan

**Ulica grada Vukovara 78
10 000 Zagreb
tel: 01/61-06-721**

ivan.ciprijan@mps.hr

www.mps.hr

<http://enrd.ec.europa.eu>